

Stadga för det Europeiska gröna partiet

Grundläggande principer för det Europeiska Gröna Partiet

Antaget vid EGP: s andra kongress
Genève, 13-14 oktober 2006

Vilka vi är

De europeiska Gröna står för en hållbar utveckling av mänskligheten på jorden, för en utvecklingsväg som respekterar de mänskliga rättigheterna och som bygger på värden som miljöansvar, rättvisa, mångfald och icke-våld.

Gröna politiska rörelser uppstod i Europa under sjuttioalets energikriser, i en tid då kalla kriget splittrade kontinenten. Vid den tiden stod det klart att det ekonomiska utvecklingsmönstret inte var hållbart och utsatte jorden och dess invånare för allvarlig fara, i såväl miljömässigt, socialt som ekonomiskt hänseende. De då befintliga politiska partierna kunde inte möta denna utmaning.

Vårt ursprung står att finna i många sociala rörelser: miljöaktivister och kärnkraftsmotståndare som oroades över de allt större skadorna på vår planet; fredsaktivister som förespråkade icke-våld och som förde fram alternativa konfliktlösningsmetoder; feminister som kämpade för verklig jämställdhet mellan kvinnor och män; frihets- och människorättsaktivister som kämpade mot diktatoriska och auktoritära regimer; solidaritetsrörelser som ville få ett slut på kolonialismen och skapa mer ekonomiskt jämbördiga förhållanden mellan Nord och Syd; samt aktivister som kämpade mot fattigdom och för social rättvisa i våra egna samhällen.

Från detta ursprung har de europeiska Gröna kommit samman för att bilda en egen politisk familj. Vi står för ett fritt, demokratiskt och socialt Europa i en fredlig, rättvis och miljömässigt hållbar värld. Vi försvarar värden som rättvisa, mänskliga och medborgerliga rättigheter, solidaritet, hållbarhet samt varje individs rätt att utan fruktan leva sitt eget liv.

Från allra första början har de Gröna förespråkats globalt tänkande och lokalt handlande. För att utveckla samarbetet på europeisk nivå bildades ett samordningsorgan 1984. Detta omvandlades 1993 till Europeiska Gröna Federationen. Med betoning på målet om ett djupare samarbete omvandlades federationen igen 2004 till Europeiska Gröna Partiet. Det Europeiska Gröna Partiet är en del av en växande global Grön rörelse.

Grundläggande principer

De grundläggande principer som utgör ramen för den politiska verksamheten hos Europeiska Gröna Partiets medlemspartier kan definieras såsom följer:

Ansvar för miljön

En central princip i de gröna värderingarna är att ta ansvar för vår biosfär. Samhället är beroende av jordens ekologiska resurser, dess hälsa och återhämtningsförmåga, och det är vår skyldighet gentemot kommande generationer att skydda detta arv.

Vi betonar med skärpa nödvändigheten av att leva inom våra ekologiska ramar. Vi måste bevara den biologiska mångfalden och bekämpa klimatförändringarna genom en hållbar användning av förnybara tillgångar och en ansvarsfull hushållning med icke-förnybara tillgångar. Ett ansvarsfullt nyttjande av den biologiska mångfalden är av avgörande betydelse för att kunna tillfredsställa den växande världsbefolkningens behov av mat, hälsa och annat. Dock menar vi Gröna att varje livsform på vår planet, oavsett dess eventuella nytta, har ett värde och en skönhet i sig och därför förtjänar att skyddas.

Vår europeiska produktions-, konsumtions- och handelsmodell bidrar till fortsatt fattigdom för huvuddelen av jordens befolkning och leder till allvarliga miljöskador och politisk instabilitet. Varken de industrialiserade länderna eller utvecklingsländerna kan fortsätta skjuta upp de åtgärder som krävs för att möta dessa utmaningar. Behovet att förändra dessa modeller är akut och kommer att kräva en djupgående anpassningsprocess om vi ska kunna vända denna skadliga exploatering av vårt gemensamma hem.

Den politiska utmaning vi står inför är uppgiften att förändra den globala dagordningen så att ekonomisk politik och handelspolitik tjäna sociala och miljömässiga mål och inte bara ekonomiska syften.

Vårt svar på detta är en hållbar utveckling som integrerar miljömässiga, sociala och ekonomiska mål, för alla bästa. En hållbar utveckling kan bara uppnås genom globalt samarbete för att överbrygga de ekonomiska motsättningarna mellan utvecklingsländerna, de nya marknadsekonomierna och den industrialiserade världen. Varje världsmedborgare har samma rätt till en rättvis andel av världens resurser, och samma skyldighet att säkerställa att framtida generationer kan åtnjuta samma förmåner.

De Gröna försöker alltid att tillämpa försiktighetsprincipen. Vi kommer aldrig att stödja verksamhet som kan utgöra hot mot mänsklig hälsa eller miljön. Inte heller kommer vi att acceptera att nya försiktighetsåtgärder försenas enbart för att det finns för få vetenskapliga studier. Vilket område det än gäller – fred, energi, livsmedel eller jordbruk – måste beslut och åtgärder alltid innebära det alternativ som är minst skadligt.

De Gröna kämpar för ett Europa utan kärnkraft, detta på grund av de civila och militära hot som kärnkraften utgör, på grund av den börda den lägger på framtida generationer och på grund av de säkerhetsarrangemang som krävs. De Gröna prioriterar en utveckling av decentraliserad och förnybar alternativ energi.

Frihet genom självbestämmande:

- **Individuellt självstyre**

Vi Gröna anser att alla människor – oberoende av kön, ålder, sexuell läggning eller identitet, etnisk härkomst eller funktionshinder – har rätt att göra sina egna val, uttrycka sig fritt och forma sina egna liv. Denna frihet handlar inte enbart om materiella ägodelar, den omfattar de sociala, kulturella, intellektuella och andliga dimensionerna av mänskligt liv.

Dessa ovillkorliga rättigheter ska garanteras i lag och läras ut i skolorna som grundvalar för våra samhällen. De ska tillgodoses genom att människor ges makt över sina liv, genom att alla män och kvinnor ges möjlighet att försörja sig och sina familjer och, om så behövs, genom tillräckligt socialt och materiellt stöd för att kunna leva ett värdigt liv och fullt ut kunna delta i samhällslivet. Där dessa rättigheter saknas kommer vi Gröna att slåss för dem genom att lägga fram våra förslag om solidaritet, utbildning, utvecklingssamarbete och skydd mot våld, förtryck och diskriminering.

- **Inkluderande demokrati**

Vår tro på demokratin bygger på ett ömsesidigt erkännande av alla människor som jämlika individer. För att uppmuntra till maximalt engagemang måste de politiska processerna och beslutsprocesserna vara demokratiska, inkluderande, transparenta och fullständigt tillgängliga på ett sätt som vanliga medborgare förstår. De radikala förändringar som krävs för en hållbar utveckling förutsätter att alla tar ett gemensamt ansvar och sin del av ansvaret. Valda representanter har ett ansvar för att rådfråga och ge fullständig information till sina väljare under hela beslutsprocessen.

Vi måste alltid tänka globalt, även när vi handlar lokalt. För att säkerställa högsta möjliga nivå på medborgarnas inflytande och utbyte måste beslutsmakten ligga på lägsta effektiva nivå. Omvänt måste, när än ett problem kräver åtgärder på en högre nivå, konsekvenserna för de lägre nivåerna beaktas och skillnaderna respekteras. Minoritetsintressen måste ges adekvat uppmärksamhet och skydd.

Vi kämpar för att stärka demokratin i hela Europa på lokal, regional, nationell och överstatlig nivå. Vi vill stärka det demokratiska ansvaret och ansvarigheten i multilaterala institutioner.

Utvidgad rättvisa

Grön politik har rättvisepincipen som grund. Denna innebär att en rättvis fördelning av samhällets resurser är nödvändig, vilket i sin tur kräver särskild uppmärksamhet på de svagastes behov. Detta är speciellt viktigt på global nivå, där Europa har ett särskilt ansvar för att stimulera ekonomisk tillväxt i de fattigaste länderna. Vi måste ta itu med de problem som en värld i förändring medför, därför sträcker sig vår idé om rättvisa långt bortom traditionell fördelningspolitik. De Gröna står för social rättvisa, för jämställdhet mellan könen, för rättvisa mellan generationer och för rättvisa på global nivå. Trots de konflikter som kan finnas dem emellan får dessa rättvisedimensioner inte spelas ut mot varandra.

- **Social rättvisa** innebär att alla har tillgång till viktiga samhällsresurser: utbildning, arbete och demokratiskt deltagande. En rättvis tillgång måste försvaras i ljuset av de sociala ojämlikheter som finns och måste garanteras i lag. Utbildning är en avgörande faktor för individens möjlighet att forma sitt eget liv. Genom att använda oss av vår yrkesskicklighet kan vi skörda frukterna av vår förmåga och denna utgör därmed en viktig del av vår identitet. Demokratiskt deltagande är en grundläggande förutsättning för att engagera sig i samhället och hjälpa till att forma det.
- **Jämställdhet mellan könen.** Rättvisa är också jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma makt att bestämma hur samhället ska utvecklas. Dessutom ska de kunna leva sina liv fria från våld. Vi Gröna vill utveckla det institutionella ramverk som garanterar kvinnors jämställdhet hemma, på arbetet, i det offentliga och i andra viktiga positioner. Vi vill göra det enklare för båda könen att kombinera familjeliv och yrkesliv.
- **Rättvisa mellan generationerna.** Mottot ”Vi har bara lånat världen av våra barn” är mer aktuellt idag än någonsin tidigare. Idag är våra barns framtid i fara. Rättvisa mellan generationerna innebär en skyldighet för den äldre generationen att lämna över vårt miljömässiga, sociala och kulturella arv till de yngre på ett hållbart sätt. Den innebär också en skyldighet för den yngre generationen att ta hand om den äldre befolkningen. Det måste också säkerställas att alla generationer kan delta fullt ut i samhället.
- **Global rättvisa.** Rättvisa är vår måttstock även på internationell nivå. Den globala ekonomin förenar människor och ökar vårt ömsesidiga beroende, därför blir denna moraliska skyldighet också en praktisk norm. En globalt hållbar utveckling och universella mänskliga rättigheter utgör kärnan i vår föreställning om global rättvisa. Dessa rättigheter måste understödjas av ett oberoende institutionellt ramverk för att övervaka företagens sociala ansvar och rättvis handel.

Rättvisa kräver solidaritet, icke-diskriminering och medborgarnas engagemang. Genom solidaritet skapas individer med självförtroende – medborgarna stärks i stället för att behandlas förmyndaraktigt. Alla myndigheter måste arbeta tillsammans med medborgarna för att forma och försvara institutioner som främjar solidariteten. Av den anledningen vill vi också investera i nätverk och grupper som, med stöd från staten, hjälper varandra.

Mångfald - ett nödvändigt villkor

Det är mångfalden som har skapat rikedom hos civilisationer, samhällen och kulturer. Vi Gröna är själva resultatet av att en rad sociala rörelser förenats, och vi tror att mångfald är ett villkor för framgång – till och med för överlevnad – på nästan alla områden. Mångfald ökar organisationers och gruppers förmåga att klara av oväntade förändringar. Mångfald innebär ett skydd mot intolerans, extremism och totalitarism. Och den utgör en uteslutande källa till inspiration och förnyelse.

Den mänskliga mångfalden har många dimensioner: könsrelaterade, sociala, kulturella, spirituella, filosofiska, religiösa, språkliga, ekonomiska, etniska, sexuella och regionala. Denna mångfald kan uttryckas av individer eller av sociala grupper. Vi värnar denna mångfald. Den får dock aldrig användas som förevändning för att ifrågasätta de universella rättigheterna.

För människor som delar på ett begränsat utrymme kan olikheter lätt upplevas som hot. Även i små grupper tenderar de starka att använda sin dominanta roll, medan de svaga ofta tvingas anpassa sig. För att skydda mångfalden krävs därför insikt, ömsesidig förståelse och respekt – och, alltför ofta, aktivt beskydd.

Icke-våld

Icke-våld utgör en central del av den filosofiska bakgrunden till Grön teori och präglar vår inställning till alla problem. Ingen varaktig lösning på någon konflikt mellan individer, sociala grupper eller stater kan påtvingas med våld. En grundläggande grön princip är att de medel som används för att uppnå ett mål måste vara förenliga med målet självt. Därför kan den politiska strävan efter fred och rättvisa inte uppnås med våld.

Våld innebär inte bara fysiskt våld. Mänskliga handlingar och globala ekonomiska strukturer kan beröva människor deras mänskliga rättigheter och förvärpa sociala orättvisor. Fattigdom är den kanske lömskaste formen av våld. För att minska fattigdomen förespråkar vi internationella organ som strävar efter ekonomisk jämlikhet och sätter människors liv och säkerhet i första rummet, samt bindande globala regler för att skydda mänskliga rättigheter.

När det gäller beväpnade konflikter är vi övertygade om att insatser av militära styrkor eller polisstyrkor som isolerad strategi inte kan lyckas i långa loppet. Vi Gröna vill se mindre av militära interventioner och införandet av en civil utrikes- och säkerhetspolitik. Detta kräver att kraftfulla verktyg utvecklas för konfliktförebyggande åtgärder och civil konfliktshantering.

Vi Gröna inser dock att militära åtgärder kan behöva tas i anspråk av det internationella samfundet, som en sista utväg. Om det finns hot om massvåld mot civila kan användandet av fredsbevarande militära styrkor vara berättigade som avskräckande medel. När förebyggande åtgärder har misslyckats kan en militär intervention bli nödvändig. Användningen av militära medel ska underställas internationell rätt och är endast legitim om följande villkor uppfylls:

- Ett tydligt mandat från FN:s säkerhetsråd,
- En överenskommelse om att det primära målet med interventionen ska vara att rädda och skydda liv genom att förebygga våld,
- Att det finns en politisk strategi som definierar hur en sådan militär intervention ska avslutas och en fredlig och stabil situation skapas.

Sammanfattningsvis - hållbar utveckling

Vi Gröna inser att värden som miljöansvar, frihet, rättvisa, mångfald och icke-våld kan – och till viss utsträckning också gör det – omfattas av andra politiska grupper. Det som kännetecknar oss Gröna är att vi anser att dessa värden är beroende av varandra och odelbara. Sammantaget utgör de grunden för alla våra handlingar inriktade på en hållbar social, kulturell, miljömässig och ekonomisk utveckling av våra samhällen här på jorden. Vi tillämpar dem inte bara på vår externa politik utan även på vårt eget politiska agerande och på vårt partis organisation.

Européerna var pionjärer i den industrialiseringsprocess som är roten till några av våra värsta globala problem. Vi européer, som bor på en av jordens rikaste kontinenter, har ett stort ansvar för att vända den destruktiva trend industrialiseringen har genererat och skapa en alternativ och hållbar utvecklingsmodell. Problemets omfattning är av en sådan art att det ligger bortom den enskilda statens makt att uppnå detta mål. Därför behöver vi ett samarbete där hela Europa – från Dublin till Tbilisi, från Helsingfors till Lissabon, från Ankara till Reykjavik – kan medverka.

Europeiska Unionen kan underlätta detta samarbete, förutsatt att

- den förblir öppen för framtida utvidgningar,
- den omvandlas till en verkligt demokratisk institution,
- den ändrar sina prioriteringar och blir en miljömässigt och socialt hållbar utvecklingsmodell och
- den tar på sig ett globalt ansvar under FN och i samarbete med andra viktiga institutioner, såsom OSSE och Europarådet, för en fredlig och hållbar värld.